

Občianske vzdelávanie
a výchova mládeže
k občianstvu

Národná správa
z medzinárodného výskumu
občianskeho vzdelávania ICCS 2009

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

a) je to samostatný predmet, ktorý vyučujú učitelia občianskej výchovy

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpovedali
Výberová vzorka		90,8	9,2	
Pohlavie	muž	96,2	3,8	
	žena	85,8	14,2	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	90,7	9,3	
	OGY	91,4	8,6	
Vek	30 – 49 rokov	86,3	13,7	
	50 a viac rokov	93,3	6,7	
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	86,2	13,8	
	3 001 – 15 000	92,5	7,5	
	15 001 – 30 000	96,7	3,3	
	30 001 – 100 000	97,5	2,5	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	86,9	13,1	
	západné	88,1	11,9	
	stredné	90,1	9,9	
	východné	94,2	5,8	
		Česká republika		
Výberová vzorka		94,8	5,2	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		49,6	42,5	7,9
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		41,6	58,0	0,3
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		79,3	13,4	7,3

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

b) predmet vyučujú učitelia humanitných a spoločenských vied (napríklad dejepis, geografia, etická výchova atď.)

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpovedali
Výberová vzorka		48,4	51,6	
Pohlavie	muž	40,1	59,9	
	žena	55,9	44,1	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	54,5	45,5	
	OGY	100,0		
Vek	30 – 49 rokov	50,5	49,5	
	50 a viac rokov	47,2	52,8	
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	55,9	44,1	
	3 001 – 15 000	36,2	63,8	
	15 001 – 30 000	36,3	63,7	
	30 001 – 100 000	51,8	48,2	
	nad 100 000	54,3	45,7	
Slovensko len ZŠ	západné	54,6	45,4	
	stredné	50,2	49,8	
	východné	60,8	39,2	
		Česká republika		
Výberová vzorka		54,0	46,0	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		83,7	15,7	0,5
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		73,4	26,3	0,3
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		76,3	23,5	0,2

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

c) je integrovaná do všetkých predmetov, ktoré sa vyučujú v škole

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpovedali
Výberová vzorka		50,0	50,0	
Pohlavie	muž	47,3	52,7	
	žena	52,5	47,5	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	55,2	44,8	
	OGY	8,6	91,4	
Vek	30 – 49 rokov	44,5	55,5	
	50 a viac rokov	53,1	46,9	
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	60,0	40,0	
	3 001 – 15 000	49,0	51,0	
	15 001 – 30 000	31,1	68,9	
	30 001 – 100 000	41,5	58,5	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	52,2	47,8	
	západné	53,9	46,1	
	stredné	55,2	44,8	
	východné	56,5	43,5	
		Česká republika		
Výberová vzorka		43,7	56,3	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		47,6	54,8	0,6
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		70,0	29,7	0,4
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		66,0	33,8	0,2

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

d) je súčasťou mimoškolskej činnosti nad rámec školských osnov

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpo-vedali
Výberová vzorka		24,9	75,1	
Pohlavie	muž	18,6	81,4	
	žena	30,7	69,3	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	25,5	74,5	
	OGY	19,9	80,1	
Vek	30 – 49 rokov	30,5	69,5	
	50 a viac rokov	21,8	78,2	
Veľkosť sídla školy v obyvate- ľoch	do 3 000	22,6	77,4	
	3 001 – 15 000	24,3	75,7	
	15 001 – 30 000	21,3	78,7	
	30 001 – 100 000	31,4	68,6	
	nad 100 000	30,8	69,2	
Slovensko len ZŠ	západné	40,5	59,5	
	stredné	15,7	84,3	
	východné	25,5	74,5	
		Česká republika		
Výberová vzorka		4,5	95,5	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		41,3	58,1	0,7
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		11,0	88,6	0,4
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		19,7	80,2	0,1

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

e) považuje sa za výsledok celkových skúseností zo školy.

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpovedali
Výberová vzorka		59,8	40,2	
Pohlavie	muž	60,5	39,5	
	žena	59,1	40,9	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	61,9	38,1	
	OGY	42,6	57,4	
Vek	30 – 49 rokov	55,3	44,7	
	50 a viac rokov	62,3	37,7	
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	62,1	37,9	
	3 001 – 15 000	51,5	48,5	
	15 001 – 30 000	44,3	55,7	
	30 001 – 100 000	75,2	24,8	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	65,8	34,2	
	západné	41,9	58,1	
	stredné	71,5	28,5	
	východné	67,7	32,3	
		Česká republika		
Výberová vzorka		77,1	22,9	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		69,3	30,1	0,6
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		60,3	39,4	0,3
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		59,0	40,8	0,2

OTÁZKA 16. VYUČOVANIE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE:

f) nepovažuje sa za súčasť školských osnov.

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Áno	Nie	Neodpovedali
Výberová vzorka		17,0	83,0	
Pohlavie	muž	16,0	84,0	
	žena	17,9	82,1	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	16,7	83,3	
	OGY	19,1	80,9	
Vek	30 – 49 rokov	10,2	89,8	
	50 a viac rokov	20,8	79,2	
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	17,3	82,7	
	3 001 – 15 000	21,5	78,5	
	15 001 – 30 000	13,3	86,7	
	30 001 – 100 000	22,2	77,8	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	4,2	95,8	
	západné	13,2	86,8	
	stredné	20,1	79,9	
	východné	15,1	84,9	
		Česká republika		
Výberová vzorka		16,3	83,7	
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		15,1	84,3	0,6
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		48,1	51,6	0,3
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		11,8	88,0	0,2

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

a) zlepšovanie vedomostí o spoločenských, politických a občianskych inštitúciách

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpo-vedali
Výberová vzorka		39,8	59,7	0,4
Pohlavie	muž	39,3	60,7	
	žena	40,4	58,8	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	35,6	63,9	0,5
	OGY	73,6	26,4	
Vek	30 – 49 rokov	35,3	64,7	
	50 a viac rokov	42,4	56,9	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvate- ľoch	do 3 000	28,3	71,7	
	3 001 – 15 000	41,6	56,2	2,2
	15 001 – 30 000	54,4	45,6	
	30 001 – 100 000	65,6	34,4	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	22,3	77,0	
	západné	39,6	58,7	1,7
	stredné	30,2	69,8	
	východné	39,8	60,2	
		Česká republika		
Výberová vzorka		43,6	51,2	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		30,5	68,3	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		28,8	65,7	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		54,4	36,3	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

b) zvyšovanie úcty k životnému prostrediu a jeho ochrane

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		34,9	64,6	0,4
Pohlavie	muž	35,3	64,7	
	žena	34,6	64,6	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	37,3	62,2	0,5
	OGY	15,9	84,1	
Vek	30 – 49 rokov	33,0	67,0	
	50 a viac rokov	36,0	63,3	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	40,0	60,0	
	3 001 – 15 000	25,5	72,3	2,2
	15 001 – 30 000	31,3	68,7	
	30 001 – 100 000	21,8	78,2	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	58,5	41,5	
	západné	26,5	71,8	1,7
	stredné	41,4	58,6	
	východné	42,1	57,9	
Česká republika				
Výberová vzorka		30,5	64,4	5,2
23 krajín EÚ				
Výberová vzorka		23,0	75,7	1,3
Južná Amerika				
Výberová vzorka		34,4	60,1	5,5
Ázia a Oceánia				
Výberová vzorka		43,9	46,8	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

c) zlepšovanie schopnosti brániť vlastný názor

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		12,3	87,3	0,4
Pohlavie	muž	12,4	87,6	
	žena	12,2	86,9	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	13,8	85,7	0,5
	OGY		100,0	
Vek	30 – 49 rokov	10,8	89,2	
	50 a viac rokov	13,1	86,2	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	17,5	82,5	
	3 001 – 15 000	12,2	85,6	2,2
	15 001 – 30 000	10,5	89,5	
	30 001 – 100 000	5,8	94,2	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	4,0	96,0	
	západné	19,8	78,5	1,7
	stredné	6,1	93,9	
	východné	19,7	80,3	
		Česká republika		
Výberová vzorka		34,0	60,8	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		24,2	74,5	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		10,9	83,6	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		6,5	64,2	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

d) rozvíjanie schopností a kompetencií žiakov riešiť konfliktné situácie

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		43,4	56,2	0,4
Pohlavie	muž	36,8	63,2	
	žena	49,4	49,7	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	46,3	53,2	0,5
	OGY	20,6	79,4	
Vek	30 – 49 rokov	50,8	49,2	
	50 a viac rokov	39,2	60,1	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	50,6	49,4	
	3 001 – 15 000	40,2	57,5	2,2
	15 001 – 30 000	28,3	71,7	
	30 001 – 100 000	49,1	50,9	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	33,9	66,1	
	západné	48,2	50,0	1,7
	stredné	54,8	45,2	
	východné	31,4	68,6	
		Česká republika		
Výberová vzorka		29,6	65,3	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		28,7	70,0	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		52,1	42,4	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		17,9	72,8	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

e) zlepšovanie vedomostí o občianskych právach a povinnostiach

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpo-vedali
Výberová vzorka		69,5	30,0	0,4
Pohlavie	muž	72,7	27,3	
	žena	66,7	32,5	
Typ školy	štátna	71,0	28,5	0,5
	neštátna	45,4	54,6	
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	67,7	31,8	0,5
	OGY	84,1	15,9	
Vek	30 – 49 rokov	61,4	38,6	
	50 a viac rokov	74,1	25,2	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvate- ľoch	do 3 000	64,9	35,1	
	3 001 – 15 000	71,2	26,5	2,2
	15 001 – 30 000	77,0	23,0	
	30 001 – 100 000	63,5	36,5	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	83,4	16,6	
	západné	77,8	20,4	1,7
	stredné	57,4	42,6	
	východné	73,2	26,8	
		Česká republika		
Výberová vzorka		68,9	25,9	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		70,4	28,3	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		73,4	21,1	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		72,4	18,3	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

f) zvyšovanie účasti žiakov na aktivitách miestneho spoločenstva
(obce, mestskej časti)

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpo-vedali
Výberová vzorka		15,2	84,3	0,4
Pohlavie	muž	18,8	81,2	
	žena	11,9	87,2	0,8
Riaditeľka/ riadiťel' na:	ZŠ	17,1	82,4	0,5
	OGY		100,0	
Vek	30 – 49 rokov	14,4	85,6	
	50 a viac rokov	15,7	83,6	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvate- ľoch	do 3 000	16,9	83,1	
	3 001 – 15 000	17,4	80,4	2,2
	15 001 – 30 000	15,5	84,5	
	30 001 – 100 000	17,6	82,4	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000		100,0	
	západné	15,2	83,1	1,7
	stredné	19,9	80,1	
	východné	14,9	85,1	
		Česká republika		
Výberová vzorka		14,8	80,1	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		19,2	79,5	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		19,4	75,1	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		17,3	73,4	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

g) zlepšovanie kritického a nezávislého myslenia žiakov

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		57,5	42,1	0,4
Pohlavie	muž	52,9	47,1	
	žena	61,7	37,5	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	54,5	45,0	0,5
	OGY	81,2	18,8	
Vek	30 – 49 rokov	72,8	27,2	
	50 a viac rokov	48,9	50,4	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	51,6	48,4	
	3 001 – 15 000	63,0	34,8	2,2
	15 001 – 30 000	59,3	40,7	
	30 001 – 100 000	53,7	46,3	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	73,6	26,4	
	západné	54,3	43,9	1,7
	stredné	60,3	39,7	
	východné	45,9	54,1	
		Česká republika		
Výberová vzorka		42,5	52,4	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		49,6	49,1	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		35,6	58,39	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		18,9	71,8	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

h) zvyšovanie účasti žiakov na živote školy

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		11,1	88,5	0,4
Pohlavie	muž	11,1	88,9	
	žena	11,0	88,1	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	12,5	87,0	0,5
	OGY		100,0	
Vek	30 – 49 rokov	11,8	88,2	
	50 a viac rokov	10,6	88,7	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	12,3	87,7	
	3 001 – 15 000	16,5	81,3	2,2
	15 001 – 30 000	12,2	87,8	
	30 001 – 100 000	4,4	95,6	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	4,2	95,8	
	západné	8,7	89,6	1,7
	stredné	14,3	85,7	
	východné	13,5	86,5	
		Česká republika		
Výberová vzorka		12,5	82,3	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		23,0	75,8	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		12,6	81,9	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		25,7	65,0	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

- i) podporovanie rozvoja efektívnych stratégií v boji proti rasizmu a xenofóbii

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		12,0	87,5	0,4
Pohlavie	muž	14,7	85,3	
	žena	9,6	89,5	0,8
Riaditeľka/ riadiťel' na:	ZŠ	11,1	88,4	0,5
	OGY	19,7	80,3	
Vek	30 – 49 rokov	5,3	94,7	
	50 a viac rokov	15,8	83,5	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	12,2	87,8	
	3 001 – 15 000	5,7	92,0	2,2
	15 001 – 30 000	7,8	92,2	
	30 001 – 100 000	18,6	81,4	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000	20,1	79,9	
	západné	4,8	93,5	1,7
	stredné	12,3	87,7	
	východné	15,6	84,4	
		Česká republika		
Výberová vzorka		5,9	88,9	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		6,5	92,3	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		11,1	93,4	5,5
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		8,7	82,0	9,3

OTÁZKA 17. TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE CIELE OBČIANSKEJ VÝCHOVY V ŠKOLE
(vybrané z desiatich)

j) príprava žiakov na budúce angažovanie sa v politike

Riadkové percento		Slovenská republika		
		Vybrali	Nevybrali	Neodpovedali
Výberová vzorka		2,9	96,7	0,4
Pohlavie	muž	6,0	94,0	
	žena		99,2	0,8
Riaditeľka/ riaditeľ na:	ZŠ	2,6	96,9	0,5
	OGY	4,8	95,2	
Vek	30 – 49 rokov	4,3	95,7	
	50 a viac rokov	2,1	97,2	0,7
Veľkosť sídla školy v obyvateľoch	do 3 000	5,8	94,2	
	3 001 – 15 000		97,8	2,2
	15 001 – 30 000	3,7	96,3	
	30 001 – 100 000		100,0	
Slovensko len ZŠ	nad 100 000		100,0	
	západné		98,3	1,7
	stredné	3,5	96,5	
	východné	4,0	96,0	
		Česká republika		
Výberová vzorka		2,2	92,6	5,2
		23 krajín EÚ		
Výberová vzorka		18,0	80,7	1,3
		Južná Amerika		
Výberová vzorka		14,9	79,6	5,4
		Ázia a Oceánia		
Výberová vzorka		4,3	86,4	9,3